

BIULETYN SAMORZĄDOWY

Gminy Bystra-Sidzina

bezpłatny miesięcznik

www.bystra-sidzina.pl

Nr 4(132) kwiecień 2023, ISSN 2353-3803

nakład 1 000 egz.

W numerze m.in.:

From Field To Energy

Program skierowany jest do osób, które planują wymianę źródła ciepła, opartego na paliwie stałym i zastąpienie go ekologicznym: pompą ciepła, magazynem energii z system zarządzania energią, montażem lub rozbudową instalacji fotowoltaicznej.

Więcej na str. 6

Wiosna – czas porządków i sprzątania

Zwracamy się z prośbą dotyczącą utrzymania porządku i czystości na terenie naszej gminy. Pamiętajmy, że nasze otoczenie świadczy o naszej kulturze. To od nas zależy, czy otaczające nas środowisko będzie zdrowe i przyjazne.

Więcej na str. 3

Historia Ośrodka Zdrowia

Dostęp do opieki medycznej jest bardzo istotnym aspektem życia dla mieszkańców każdej społeczności. Starania o budowę siedziby Ośrodka Zdrowia w Bystrej Podhalańskiej, zainicjowane zostały na zebraniu wiejskim w maju 1969 roku.

Więcej na str. 11-12

Sukces uczniów z Sidziny w turnieju BRD

20 kwietnia, podczas finału powiatowego Turnieju Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym, drużyna ze Szkoły Podstawowej w Sidzinie wywalczyła prawo startu w zawodach wojewódzkich.

Więcej na str. 5

„Posprzątaj z nami Małopolskę 2023”

W akcji wzięli udział pracownicy urzędu wraz z przedstawicielami Rady Gminy oraz Skansenu w Sidzinie. Do sprzątania dołączyły także dzieci i młodzież wraz z nauczycielami z placówek oświatowych: szkół i przedszkoli z terenu gminy.

Więcej na str. 4

Informacja Wójta Gminy Bystra-Sidzina o podejmowanych decyzjach w okresie od 29 marca 2023 r. do 25 kwietnia 2023 r.

W wymienionym okresie oprócz zarządzeń w sprawie zmiany w planie finansowym Gminy Bystra-Sidzina zmian w budżecie Gminy Bystra-Sidzina, wójt wydał zarządzenia w sprawach:

1. uchylenia Zarządzenia Nr 0050.136.2020 Wójta Gminy Bystra-Sidzina z dnia 3 listopada 2020 r. w sprawie ramowych zasad pracy zdalnej w Urzędzie Gminy Bystra-Sidzina,
2. wprowadzenia zmian w Regulaminie Pracy Urzędu Gminy Bystra-Sidzina,
3. zatwierdzenia sprawozdania finansowego Skansenu w Sidzinie - Muzeum Kultury Ludowej za 2022 rok,
4. zatwierdzenia sprawozdania finansowego Gminnej Biblioteki Publicznej w Sidzinie za 2022 rok,
5. zatwierdzenia sprawozdania finansowego Gminnego Ośrodka Kultury, Promocji, Turystyki i Sportu Bystra-Sidzina w Sidzinie za 2022 rok,
6. ogłoszenia otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych Gminy Bystra-Sidzina w zakresie kultury sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego w Gminie Bystra-Sidzina w roku 2023,
7. wprowadzenia zmian w załącznikach do Polityki Bezpieczeństwa oraz Instrukcji Zarządzania Systemem Informatycznym służącym do przetwarzania danych osobowych w Urzędzie Gminy Bystra-Sidzina przyjętych Zarządzeniem nr 0050.62.2018 Wójta Gminy Bystra-Sidzina z dnia 21 maja 2018 r.
8. zmiany Zarządzenia Nr 0050.18.2018 Wójta Gminy Bystra-Sidzina z dnia 8 lutego 2018 r. w sprawie ustalenia zastępstw pracowniczych w Urzędzie Gminy Bystra-Sidzina.

W wymienionym okresie wójt zawarł następujące umowy:

1. dotycząca dotacji celowej na wsparcie finansowe zadań i programów do realizacji zadań pomocy społecznej, zawarta z wojewodą małopolski,
2. na najem lokalu użytkowego w budynku mienia komunalnego nr 721 w Sidzinie z przeznaczeniem na prowadzenie gabinetu stomatologicznego, zawarta z osobą fizyczną,
3. na partycypację w kosztach związanych z unieszkodliwieniem i transportem wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Bystra-Sidzina, zawarta z Powiatem Suskim,
4. dziewięć umów na udzielenie dofinansowania na wymianę niskowydajnego i nieekologicznego kotła na paliwa stałe zawarta z osobą fizyczną,
5. dotycząca porozumienia na udzielenie pomocy finansowej Powiatowi Suskiemu na dofinansowanie działalności Zespołu Interwencji Kryzysowej w Suchej

Beskidzkiej z przeznaczeniem na zadania z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi oraz przemocy w rodzinie, zawarta z Powiatem Suskim,

6. na świadczenie usług weterynaryjnych zgodnie z zapotrzebowaniem, do których należą zabiegi sterylizacji, kastracji wolno żyjących kotów z terenu gminy Bystra-Sidzina,

7. na udzielenie pomocy finansowej na zadania realizowanego przez Zespół Opieki Zdrowotnej w Suchej Beskidzkiej, pn. „Modernizacja oddziałów szpitalnych”, zawarta z Powiatem Suskim,

8. na udzielenie pomocy finansowej na realizację zadania pn.: „Już płynę”, w ramach zadania – zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży, zawarta z Województwem Małopolskim,

9. na dofinansowanie budowy przydomowej oczyszczalni ścieków, zawarta z osobą fizyczną,

10. na wykonanie dokumentacji projektowej dla zadania pn.: Budowa stacjonarnego miasteczka rowerowego przy Szkole Podstawowej w Sidzinie, zawarta z firmą Land Art Projekt z Krakowa,

11. na powierzenie realizacji zadań z Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej – Funduszu Sprawiedliwości w zakresie przeciwdziałania przyczynom przestępczości dla jednostek sektora finansów publicznych na 2023 r., zawarta z Ministrem Sprawiedliwości,

12. na opracowanie programu prac konserwatorskich wraz z kosztorysem oraz uzgodnień dla trzech kapliczek na terenie gminy Bystra-Sidzina wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Bystra-Sidzina, zawarta z firmą Kons Art. Andrzej Tekielak z Krakowa,

13. na bezpłatne użyczenie kapliczki przedstawiającej figurę Chrystusa, płaskorzeźbę Matki Bożej Niepokalanie Poczętej, św. Kunegundy, św. Józefa z Dzieciątkiem oraz części działki położonej w Bystrej Podhalańskiej na roli Traczowej,

14. na bezpłatne użyczenie kapliczki przedstawiającej na dole płaskorzeźbę Matki Bożej, św. Józefa, Jana Nepomucena, na górze figurę serca Pana Jezusa, wraz z częścią działki w Sidzinie na roli Sołtystwo,

15. na bezpłatne użyczenie kapliczki przedstawiającej rzeźbę Jana Nepomucena, Katarzyny i Wawrzyńca, na górze figurę Matki Bożej Nieustającej Pomocy wraz z częścią działki w Bystrej Podhalańskiej na roli Wronowej,

16. na wykonanie robót budowlanych w ramach zadania pn. rozbudowa drogi gminnej Głaza w Sidzinie, zawarta z firmą Kombud z Łętowni,

17. na przeprowadzenie usługi edukacyjno-szkoleniowej dla klas czwartych szkoły podstawowej w Bystrej Podhalańskiej pn. „Automotywacja”, zawarta

Wiosna – czas porządków i sprzątania

Zaśmiecanie lasu, terenów zielonych, potoków i rzek poza tym, że jest zabronione przepisami i grozi za to m.in. grzywna, jest obciążeniem i zagrożeniem dla naturalnego środowiska. Powinniśmy reagować widząc takie zjawisko. Można to zrobić dzwoniąc pod numer alarmowy lub zgłaszając takie miejsce za pośrednictwem Krajowej Mapy Zagrożeń Bezpieczeństwa.

Krajowa Mapa Zagrożeń Bezpieczeństwa jest jednym z narzędzi kontaktu z policjantami, z których może skorzystać każda osoba, mająca dostęp do Internetu. Za pomocą tego narzędzia w prosty sposób można poinformować policjantów o różnych zagrożeniach, jakie zostały zaobserwowane w danej okolicy, m.in. o miejscach, w których dochodzi do aktów wandalizmu czy zaśmiecania. Dzięki tej informacji, płynącej bezpośrednio od mieszkańców, policjanci będą mogli objąć odpowiednim nadzorem wskazane lokalizacje.

W sprawach pilnych i nagłych, szczególnie dotyczących zagrożenia życia i zdrowia, ze służbami należy kontaktować się za pośrednictwem numeru alarmowego 112. Za pośrednictwem aplikacji KMZB należy zgłaszać sprawy, które nie wymagają bezpośredniej i natychmiastowej interwencji policjantów.

W walce o czystość środowiska naturalnego ogromnym problemem, są wyrzucane śmieci przy trasach turystycznych i drogach. Osoby stosujące ten proceder, czują się bezkarne w miejscach, gdzie nie ma zabudowań i wydaje się, że „nikt nie zauważy” ich postępowania. Leśnicy przypominają, że rozrzucone śmieci w lesie niosą poważne zagrożenie dla całego świata zwierząt i roślin. Szkodliwe substancje wylwane i wysypywane w lesie mogą bez problemu dostać się do gleby i wód gruntowych, powodując ich skażenie. Drobne odpadki, a także torebki foliowe mogą zostać połknięte przez zwierzęta i prowadzić do ich śmierci, a odłamki szkła lub metalu mogą powodować ich okaleczenia. Dlatego zwracamy uwagę, by nie wyrzucać śmieci do lasu! Idąc na wycieczkę

zabierajmy ze sobą swoje odpadki. Skoro w jedną stronę można nieść pełne opakowanie, to wracając można także je wziąć ze sobą puste. Jest wówczas zdecydowanie lepsze.

W ramach systemu gospodarowania odpadami, podczas przeprowadzanych zbiórek odpadów oddawanych przez mieszkańców, nie ma wskazanych limitów, dotyczących ilości wystawianych odpadów z gospodarstw domowych. Ponadto, śmieci wielkogabarytowe w roku 2023 będą odbierane spod nieruchomości raz w roku, w dniu zbiórki odpadów komunalnych według harmonogramu. Potrzebę odbioru odpadów wielkogabarytowych z danego gospodarstwa można zgłosić do Urzędu osobiście do pok. nr 1 lub telefonicznie pod numerem 182681220 wew. 123. Zgłoszenia przyjmowane są do środy poprzedzającej daną zbiórkę odpadów komunalnych.

W okresie wiosennym i letnim należy zadbać również o bezpieczeństwo na drogach. Na prywatnych posesjach, rosną krzewy i drzewa, które nie powinny zasłaniać zakrętów, znaków drogowych, tablic informacyjnych czy też oświetlenia ulicznego. Istotne jest wykonywanie prac pielęgnacyjnych przez właścicieli takich terenów, by niedostateczna widoczność nie prowadziła do wypadków i nie utrudniała poruszania się po drogach. Generalnie za drzewa i krzewy rosnące w pasie drogowym odpowiada zarządca drogi, natomiast za te rosnące poza pasem – właściciel nieruchomości, na której się one znajdują. Jeśli właściciel sam ich nie usuwa, a zagrażają one ruchowi drogowemu, należy zawiadomić zarządcę drogi. W przypadku drogi gminnej zarządcą jest wójt, powiatowej – zarząd powiatu, wojewódzkiej – zarząd województwa, a krajowej – generalny dyrektor dróg krajowych i autostrad. Z kolei za drogi niezaliczone do żadnej kategorii dróg publicznych, czyli drogi wewnętrzne, odpowiada zarządca terenu, na którym są położone. (A.N.)

Posprzątaj z nami Małopolskę 2023!

W przeprowadzonej na terenie gminy Bystra-Sidzina akcji pod nazwą Posprzątaj z nami Małopolskę 2023! udział wzięli pracownicy urzędu wraz z przedstawicielami Rady Gminy oraz Skansenu w Sidzinie. Do sprzątania dołączyły także dzieci i młodzież wraz z nauczycielami z placówek oświatowych: szkół i przedszkoli z terenu naszej gminy.

Przeprowadzona akcja miała na celu zwrócenie uwagi na problem pozostawiania śmieci na terenach rekreacyjnych, turystycznych i leśnych. W naszej gminie jest to również duży, zauważalny problem. Podczas sprzątania pobocza drogi powiatowej, ilość wyrzuconych odpadów jest niebagatelna, a ich rodzaj wręcz zaskakuje.

Przejeżdżając samochodami po drogach powiatowych, często nie zauważamy wyrzuconych na pobocze odpadów. W całej okazałości, pokazują się one jednak podczas pieszej wędrowki. Dla zobrazowania skali tego zjawiska, jako przykład można podać, że na kilkukilometrowym odcinku wzdłuż drogi powiatowej zebrano ponad 60 worków odpadów.

Dziękujemy wszystkim uczestnikom akcji oczyszczania terenu naszej gminy i jednocześnie prosimy mieszkańców o zwrócenie uwagi na problem zaśmiecania i uświadamianie tych, którzy śmiejąc, nie zdają sobie sprawy z tego, jak wiele swoją beztroską i bezmyślnością wyrządzają zła w naszym wspólnym środowisku. (A.Sz.)

Fot. J. Mazur

29 POWIATOWY TURNIEJ BRD ROZSTRZYGNIĘTY

20 kwietnia 2023 r. w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Krzeszowie odbył Powiatowy Turniej Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym.

W turnieju wzięły udział drużyny ze szkół podstawowych wyłonionych w eliminacjach gminnych z terenu powiatu suskiego.

Naszą gminę w obydwu kategoriach wiekowych reprezentowali uczniowie ze Szkoły Podstawowej w Sidzinie.

W klasyfikacji drużynowej grup starszych uczniowie z Sidziny w składzie: Mikołaj Kudzia, Igor Migas, Aleksander Trzop zdobyli I miejsce i będą mieli zaszczyt reprezentować powiat suski w eliminacjach wojewódzkich BRD, które odbędą się 10 maja w Mikłuszowicach. Ponadto Mikołaj Kudzia uzyskał najlepszy wynik indywidualny spośród wszystkich uczestników turnieju w starszej grupie wiekowej.

W klasyfikacji drużynowej grup młodszych uczniowie z Sidziny w składzie: Marta Pasternak, Kornelia Trzop,

Emil Drobny, Michał Trzop zdobyli wysokie III miejsce.

Podobnie jak na etapie gminnym uczestnicy turnieju musieli wykazać się dużym zakresem wiedzy i umiejętności z zakresu znajomości przepisów ruchu drogowego, umiejętności pokonywania sprawnościowego toru przeszkód na rowerze oraz umiejętnościami udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej.

Po zakończeniu wszystkich konkurencji nastąpił czas ogłoszenia wyników, wręczania pucharów i nagród rzeczowych. Dokonali tego z-ca Komendanta Powiatowego Policji w Suchoj Beskidzkiej podinspektor Marcin Kaczmarek oraz Wicestarosta Zbigniew Hutniczak.

Nagrody rzeczowe ufundowane przez Urząd Gminy Bystra-Sidzina naszym zawodnikom wręczył osobiście Wójt Gminy Bystra-Sidzina pan Stanisław Tempka.

Gratulujemy zawodnikom obydwu drużyn, a reprezentacji z Sidziny, zdobywcom pucharu w zawodach powiatowych, życzymy równie wysokiej lokaty w eliminacjach wojewódzkich. (T.G.) Fot. SP w Sidzinie

Czym jest From Field To Energy?

Międzynarodowy projekt From Field to Energy został stworzony z myślą o wykorzystaniu lokalnych zasobów biomasy w celu pozyskania energii elektrycznej oraz ciepłej. Polsko - Norweski projekt w swoich działaniach uwzględnia również pozyskiwanie energii słonecznej na bazie paneli fotowoltaicznych.

Program realizowany przez fundację norwesko-polską pod nazwą From Field to Energy, monitorowany jest przez Instytut Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią Polskiej Akademii Nauk w Krakowie oraz największy norweski klastery energetyczny Nordic Edge, w którego skład wchodzi m.in. Microsoft, Dell, Amazon. Program ma na celu zminimalizowanie kosztów ogrzewania oraz energii elektrycznej poprzez zastosowanie najnowocześniejszych urządzeń takich jak pompy ciepła, hybrydowe instalacje fotowoltaiczne, mikroinwertery, magazyny energii oraz systemy zarządzania energią. Program ma celu dodatkowe wsparcie finansowe dostępnych już polskich programów dotacyjnych. Spotkania z przedstawicielami Programu odbywają się w każdy wtorek na pierwszym piętrze Urzędu Gminy Bystra-Sidzina od godz. 9:00.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bystrej Podhalańskiej realizuje Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”- Edycja 2023

Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” ma na celu zapewnienie dostępności do usług asystencji osobistej tj. wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym osób niepełnosprawnych.

Głównym celem Programu jest wprowadzenie usługi asystenta jako formy ogólnodostępnego wsparcia w wykonywanych codziennych czynnościach oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym dla dzieci do 16 roku życia (posiadających orzeczenie o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji), oraz dla osób dorosłych niepełnosprawnych (posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie równoważne).

Realizowany Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” jest elementem polityki społecznej państwa w zakresie poprawy jakości życia osób niepełnosprawnych w szczególności poprzez umożliwienie im jak najbardziej niezależnego życia, wsparcia osób niepełnosprawnych oraz zapewnienia pomocy adekwatnej do potrzeb, uczestnictwa osób niepełnosprawnych w wydarzeniach społecznych, kulturalnych, rozrywkowych lub sportowych itp., dofinansowania jednostek samorządu terytorialnego w ramach realizowanych zadań mających na celu wsparcie społeczne osób niepełnosprawnych, zwiększenie wsparcia asystenckiego dla niepełnosprawnych uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, a także w innych wymiarach życia i funkcjonowania społecznego.

Na chwilę obecną wsparciem tego rodzaju jest objętych 8 osób z terenu Gminy Bystra-Sidzina (5 osób dorosłych i 3 dzieci).(J.S.)

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bystrej Podhalańskiej informuje, że realizuje Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2023, finansowany ze środków Państwowego Funduszu Celowego w ramach Funduszu Solidarnościowego.

Wartość dofinansowania wynosi 142 596,00 zł.

Całkowity koszt zadania: 142 596,00 zł.

Z działalności Koła Gospodyń Wiejskich "Bystrzanki"

"Warsztaty kulinarne- pieczenie tradycyjnych placuszków"

Przekazywanie i upowszechnianie kultury regionalnej to jedno z zadań statutowych Koła Gospodyń. Dlatego też w środę tj. 19.04.2023 r. w Przedszkolu Publicznym w Bystrej Podhalańskiej panie z KGW "Bystrzanki" udały się na warsztaty kulinarne z zakresu pieczenia tradycyjnych

placuszków na blasze wg. receptury naszych babć i prababć. Placuszki te, przygotowywane były na kwaśnym mleku (przepis można znaleźć w "Przepisniku dla przyszłych pokoleń"). Po zakończonym wyrabianiu placuszków, upieczeniu ich na blasze, przedszkolaki przystąpiły do ich degustacji z różnymi dodatkami: masłem, białym serem, dżemem. (B.K.) Fot. KGW Bystrzanki

Wyjazd - pielgrzymka do Krakowa

„...Zajrzyj do wnętrza swego serca, uczyni to w godzinie spokoju, skupienia, modlitwy...”

Kolejnym miejscem pielgrzymowania pań z Koła Gospodyń Wiejskich "Bystrzanki" w dniu 15.03.2023 r. było Sanktuarium Matki Bożej Błogosławionego Macierzyństwa oraz Sanktuarium Bożego Miłosierdzia Kraków-Łagiewniki. Był to niezwykle czas skupienia, rozmyślań i modlitwy połączony z konferencją prowadzoną przez ks. Wiesława Pietrzaka SCJ., koronką do Miłosierdzia Bożego oraz czasem wspólnych rozważań, dyskusji, doznań duchowych. (B.K.) Fot. KGW Bystrzanki

KONSULTACJE SPOŁECZNE DOTYCZĄCE WPISANIA KULTURY GÓRALSKIEJ NA KRAJOWĄ LISTĘ NIEMATERIALNEGO DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

20 kwietnia, w Babiogórskim Centrum Kultury w Zawoi, odbyło się pierwsze z szeregu planowanych spotkań. Były to konsultacje społeczne połączone z warsztatami, dotyczące wpisu kultury góralskiej na krajową listę dziedzictwa niematerialnego. W Zawoi odbywały się konsultacje dla grup etnograficznych Górali Babiogórskich i Orawskich. Obrady przebiegały w bardzo przyjaznej atmosferze, wśród przedstawicieli zespołów regionalnych, instytucji kultury, stowarzyszeń, Związku Podhalan i regionalistów. W czasie spotkania wybrano depozytariuszy wpisu dla dwóch grup. Zostali nimi Wojciech Kubasiak i Marcin Kowalczyk. Zakres, który mógłby obejmować wniosek, mający na celu umieszczenie kultury góralskiej na krajowej liście niematerialnego dziedzictwa jest bardzo obszerny, gdyż wiele zjawisk, które występowały i są żywe do dziś, nadaje się do wpisu. Są to wszelkie aspekty życia rodzinnego – tradycyjne zajęcia, obrzędy towarzyszące uroczystościom, dom jako przestrzeń życia rodziny; sfera sacrum, rok obrzędowy i związane z nim zwyczaje, funkcje i różnice stroju ludowego, całokształt kultury ludowej, w tym gwara, muzyka, śpiew, taniec, a także sztuka, rzemiosło ludowe, kuchnia z tradycyjnymi potrawami; medycyna ludowa;

gospodarstwo rolne i praca w lesie; zachowania społeczne pielęgnujące rodzimą tradycję i kulturę. Wszystko po to, by ocalić i uchronić przed zmianami różne aspekty kultury górali jako takich, z podkreśleniem różnic etnicznych pomiędzy poszczególnymi regionami. Z terenu gminy Bystra-Sidzina na spotkaniu obecna była dyrektor Skansenu w Sidzinie, Muzeum Kultury Ludowej - pani Jadwiga Czarny. Prace nad projektem są aktualnie na etapie konsultacji wśród poszczególnych grup górali. (J.Cz.)

Orkiestra Dęta OSP Sidzina

Orkiestra Ochotniczej Straży Pożarnej w Sidzinie gra nieprzerwanie od 1886 roku. Data jest umowna, ponieważ w żaden formalny sposób nikt orkiestry nie zakładał. W kronice szkoły w Sidzinie możemy znaleźć

zapis, dotyczący otwarcia budynku nowej szkoły (dziś siedziba Przedszkola Publicznego w Sidzinie i możemy przeczytać krótki opis koncertu i zachwyty publiczności.

Zgodnie z nakazem Cesarzowej Marii Teresy, wprowadzonym w 1774 roku, na terenie Galicji, w każdej wsi musiała działać szkoła. Za jej zorganizowanie i działanie odpowiedzialny był proboszcz.

Nowy budynek szkolny oddano do użytku 15 sierpnia 1886 roku. Uświetniając tę uroczystość grupa muzykantów, po raz pierwszy wystąpiła publicznie. Początkowo było ich kilkoro. Byli to żołnierze Cesarsko Królewskiej Armii Austro – Węgierskiej, którzy służąc

w wojsku austriackim, nabyli umiejętności grania na instrumentach dętych drewnianych lub blaszanych. Pod koniec XIX wieku orkiestry zakładano w wielu miejscowościach na terenie Galicji. Sidzińską orkiestrę można śmiało zaliczyć do grona najstarszych grających nieprzerwanie orkiestr w Małopolsce. Z czasem dołączali inni, którzy bardzo chętnie przychodzili na próby, uczyli się grać i uczestniczyli w wydarzeniach, prezentując swoje muzyczne umiejętności. Aby uczyć grających chłopców, do Sidziny przyjeżdżali instruktorzy, dyrygenci nawet ze Lwowa, Krakowa czy Myślenic.

Od 1932 roku orkiestra stała się częścią jednostki OSP Sidzina. Na początek zakupiono im czapki, a potem sukcesywnie dokupowano instrumenty, umundurowanie czy inne wyposażenie.

Wprawiona w graniu grupa zaczęła brać udział w konkursach, otrzymywać nagrody w przeglądach. Z wyjazdów często wracała do wsi ze zdobytymi trofeami. Ciężkie czasy nastały wraz z transformacją społeczno-gospodarczą, jaka rozpoczęła się pod koniec XX wieku. Młodzi ludzie ze wsi, także skorzystali z otwartości świata. Zaczęli masowo emigrować za granicę lub do większych miast w poszukiwaniu edukacji, pracy i raczej na wieś nie wracali. Ta sytuacja w znaczący sposób odbiła się na kondycji wiejskich zespołów regionalnych, czy orkiestry. Tak samo stało się w przypadku orkiestry dętej w Sidzinie. Sidzińska Orkiestra grała jednak zawsze, bez względu na czasy. Uświetniała uroczystości kościelne i świeckie, organizowane w Sidzinie i poza nią. W związku z tym, że orkiestra istnieje nieprzerwanie od prawie 140 lat. Można sobie wyobrazić, ile energii i pracy włożono w jej istnienie. W jej szeregach pojawiali się ludzie uczeni i prości. Przyjeżdżali kapelmistrzowie kształcący muzyków i pojawiali się zwykli gospodarze, a potem ich synowie, wnukowie, by grać i kontynuować tradycje przodków. W czasach kiedy wieś stanowiła zamkniętą społeczność, bycie członkiem orkiestry, lub straży pożarnej było niewątpliwym wyróżnieniem. Dla członków organizacji, uczestnictwo w jej życiu było niejednokrotnie jedyną

rozrywką i oknem na świat.

Od 1995 roku koszty zatrudnienia instruktorów uczących grać, pokrywane są z budżetu gminy, jako działania służące właściwemu wykorzystaniu wolnego czasu dzieci i młodzieży oraz dbałość o rozwój społeczny i muzyczny młodego pokolenia.

Zaś celem działania orkiestry, jest zaspokojenie podstawowych potrzeb społecznych jakimi są integracja międzypokoleniowa, właściwe zagospodarowanie wolnego czasu, zwłaszcza ludzi młodych, pielęgnowanie i utrwalanie wartości i właściwych postaw społecznych. Uważliwienie na piękno muzyki, historię i kulturę ciągle tradycyjnej społeczności, jaką jest Sidzina. Uczestnictwo w życiu orkiestry pozwala osobom zaangażowanym na zdobycie doświadczenia muzycznego, rozwój pasji i talentów muzycznych, poszerzenie horyzontów i uważliwienie na piękno sztuki. Poza tym na doświadczenie pracy zespołowej, relacji ze starszymi muzykami, naukę współpracy i szacunku.

Dbłość o rozwój młodego pokolenia, pielęgnowanie tradycji i kultury, kształtowanie właściwych postaw etycznych wpisuje się w realizację zadań statutowych jednostki OSP Sidzina, w której szeregach działa orkiestra.

Po słabszym okresie, jesienią ubiegłego roku orkiestra rozpoczęła nowy rozdział swojej historii. Naukę gry na instrumentach rozpoczęła 30 osobowa grupa młodych ludzi i znów jest to zespół wielopokoleniowy, kultywujący tradycje przodków, łączący ludzi i ubogacający nasz wiejski świat muzyką - z pewnością daleką od ideału, ale najprostszą graną z czystej potrzeby serca.

Sidzińscy muzykanci serdecznie dziękują za wszelkie płynące od Was dobro które pomogło przetrwać trudne chwile, polecają się Waszej łaskawej pamięci i liczą na oklaski podczas występów.

Profil FB: Orkiestra Dęta Ochotniczej Straży Pożarnej w Sidzinie.

Tradycyjne palmy wielkanocne

Niedziela Palmowa, to jedno z najstarszych świąt w tradycji kościelnej, której nieodłącznym elementem jest kolorowa palma wielkanocna. Ma ona bogatą tradycję i ciekawą symbolikę. Palmy wielkanocne nawiązują do palmowych gałązek, jakimi witano Jezusa w Jerozolimie, jednocześnie symbolizują zmartwychwstanie i życie wieczne. To także znak triumfu, męczeństwa, odkupienia oraz zapowiedzi raju. Palemki, to znak odrodzenia. Poszczególne elementy dekoracji, jak też kolory, mają symboliczne znaczenie. Zieleń to oznaka nadziei, fiolet – oczekiwania, czerwień – miłości, żółty – odrodzenia, wieczności, siły. Korona wieńcząca palmę, to znak Chrystusa Króla, a spływające z niej wstążki – łączą niebo z ziemią.

Oddział Związku Podhalan w Bystrej Podhalańskiej, postanowił podtrzymywać tradycję wicia i święcenia palm wielkanocnych. Wysilek i zmysł artystyczny wielu członków, zaowocował okazałą palmą, przygotowaną wg. tradycyjnych metod i kanonów. W rezultacie zbiorowej pracy powstała palma wysoka na 5,5 m. Jak się okazało, była to największa palma w tegorocznej edycji Konkursu Palm, organizowanym przez Gminny Ośrodek Kultury, Promocji, Turystyki i Sportu.

W Niedzielę Palmową, mężczyźni przyodziani w odzienie góralskie, w asyście wielu członków oddziału, przynieśli palmę do kościoła parafialnego, gdzie została poświęcona. Choć aura w tym dniu nie była sprzyjająca, to kolorowe palmy, które przyniesiono do świątyni, cieszyły oko i radowały serca, szczególnie tych, dla których droga jest kultura i tradycja.

Możemy mieć tylko nadzieję, że imponujących rozmiarów palma, przygotowana przez członków oddziału Związku Podhalan w Bystrej Podhalańskiej, będzie motywacją dla mieszkańców i innych organizacji, do przygotowania równie okazałej palmy w przyszłorocznej edycji konkursu. (H.O.) Fot. O/ZP w Bystrej Podhalańskiej

Kiermasz Wielkanocny w Jordanowie

W niedzielę, 26 marca na jordanowskim rynku odbył się Kiermasz Wielkanocny, zorganizowany przez Urząd Miasta oraz Centrum Kultury i Biblioteki Miejskiej w Jordanowie. Podczas kiermaszu można było nabyć różnorakie, ręcznie wykonane ozdoby świąteczne. Wśród wystawców, swoje prace zaprezentowały również panie Rozalia Maj, Halina Opalińska i Dorota Pawlus ze Stowarzyszenia „Tradycja i Natura”. (H.O.) Fot. H. Opalińska

JAK TO BYŁO Z BUDOWĄ OŚRODKA ZDROWIA W BYSTREJ PODHALAŃSKIEJ

Od 1952 roku wprowadzono wśród społeczności bystrzańskiej wiele działań akcyjnych np. akcję kontraktacji roślin oleistych, skupu zboża, dyskusję nad projektem konstytucji, agitację na rzecz powstania Spółdzielni Produkcyjnej, sadzenia lasów, zbiórki złomu, makulatury, stłuczki szklanej, szmat, juty. Od 1953 roku Towarzystwo Wiedzy Powszechnej prowadziło akcję odczytów na różne tematy, polityczne, społeczne, zdrowia, historii, kursy bhp, pedagogiczne, psychologiczne itp. Pożyteczną akcją była akcja „łączności miasta ze wsią”. W jej ramach w roku 1953 w dniu 13 września, ekipa lekarzy ze szpitala im. Gabriela Narutowicza z Krakowa, przeprowadziła badania dzieci i dorosłych. Dentyści wyrwali wówczas 211 zębów. Następnym badaniem w dniu 20 września 1953 roku objęto osoby starsze. W dniu 27 października 1953 roku przebadano 169 dzieci uskarżających się na choroby skórne i jaglicę. Z chwilą utworzenia w Sidzinie Ośrodka Zdrowia, zatrudnionemu na stałe lekarzowi, powierzono sprawowanie opieki nad uczniami ze szkoły w Bystrzy. W dniu 8 lutego 1955 roku, służba medyczna z Sidziny przeprowadziła masowe szczepienia przeciw dyfterytowi oraz ogólne badanie lekarskie uczniów. Z „lekarskiej pomocy sąsiedzkiej” przyszło Bystrzanom korzystać aż do roku 1973, to jest do oddania nowego Ośrodka Zdrowia. W najlepszej sytuacji byli kolejarze, którzy mieli swoje

Ośrodki Zdrowia w Makowie, w Jordanowie, a także aptekę i szpital w Krakowie. Pracownicy poszczególnych zakładów pracy mieli zorganizowaną obsługę medyczną w Międzyzakładowej Przychodni Lekarskiej w Jordanowie. W każdej szkole były gabinety lekarskie, gdzie lekarz dokonywał w określonym czasie badań uczniów, a o bezpieczeństwo zdrowotne, higienę osobistą dbała (społecznie) nauczycielka-higienistka oraz kwalifikowana pielęgniarka szkolna.

Bystrzanom wciąż brakowało dobrej opieki lekarskiej na miejscu, toteż na zebraniu wiejskim w maju 1969 roku padła myśl powołania Komitetu Budowy Ośrodka Zdrowia. Pracownicy bystrzańskich zakładów pracy zobowiązali się do dobrowolnych wpłat na budowę tej placówki. Nauczyciele na przykład zobowiązali się do wpłaty po 1600 zł, w ratach miesięcznych po 40 zł. Koszt budowy wyliczono na 2,5 miliona zł. Przy pomocy środków zebranych oraz otrzymanych z powiatu, ekipa remontowo-budowlana działająca przy Kółku Rolniczym pod kierownictwem J. Liszki, wybudowała obiekt, w którym urządzono gabinety: lekarski, stomatologiczny, zabiegowy, poczekalnię dla pacjentów, sanitariaty, a na piętrze mieszkania dla lekarza, stomatologa i pielęgniarki. W piwnicy, urządzono kotłownię, garaż i magazyny. Ośrodek został oddany do użytkowania w roku 1973.

Stanowisko lekarza objął lek. med. Tadeusz Wojdyło, który przeprowadził się z Osielca i zaraz bardzo energicznie zaangażował się w życie wsi. Działal w harcerstwie, Ludowym Zespole Sportowym, Towarzystwie Wiedzy Powszechnej. Kilka kadencji pełnił funkcję prezesa Ochotniczej Straży Pożarnej, radnego, szkolił i leczył. Gabinet Stomatologiczny prowadziła lek. Barbara Siwiak.

Kiedy stanowisko lekarza w Bystrej przejął, rodowity Bystrzanin, dr Krzysztof Kulka, i utworzył Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Medicus - Kulka-Holding”, Rada Gminy postanowiła dokonać przebudowy i adaptacji budynku „starej szkoły”, na ośrodek zdrowia. Placówka została oficjalnie otwarta w dniu 14 marca 2010 roku. W nowym obiekcie urządzono: gabinety lekarskie dla przyjmowania chorych przez lekarzy specjalistów w tym dla dzieci zdrowych, gabinet zabiegowy, stomatologiczny, rehabilitacyjny, rejestrację oraz aptekę.

W opuszczonym budynku ośrodka zdrowia urządzono: bibliotekę publiczną, biuro sołtysa, pomieszczenia biurowe

Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Urzędu Stanu Cywilnego i ewidencji ludności. Jedno pomieszczenie otrzymało Stowarzyszenie „Tradycja i Natura”. W kolejnych latach zaszły dalsze zmiany w użytkowaniu pomieszczeń pierwszego Ośrodka Zdrowia w Bystrej Podhalańskiej.

Tadeusz Uczniak

